

Luf. 8 2

1.

Värföljden. Ordnad värföljd har i dessa
trekter varit rådande så långt tillbaka som de
nu äldsta minnas. Svedjelund som var mycket
vanligt den senare hälften av 1800-talet bereddes
på följande sätt: Så nära gården som möjligt
röddes ett stycke skogsmark. Eftersom skogen
icke var så värdefull i den tiden som i våra
dagar, dog man endast vara på det bästa det
öfriga brändes. Bskan härar ansågs vara ett mycket
frödelaktigt gödselämne och var också det enda i
den vägen till första årets skörd. Ett delar var
"knapröror" som det kallades stog aldrig fel.
Man kackade upp jorden i små ränder, häruti
lades ett par biter potatis, aska ströddes på och
så hade man väret fördrigt på svedjelundet det
året. Som vi förstå var ju inte skörden så givande
första året, men kvaliteten av densamma var
så mycket bättre. Det påstås att så goda potatis

som "sveipäror" finnes icke att uppbringa.
Närsta år hade jorden humnit mullna och nu
var det lämpligt att så råg på svedjelandet.
Jordens bearbetning till rågsädden försiggick öven
med hacka, ty ännu hade icke stubbar och rötter
humnit mullna. Det mest vanliga var nu, att jorden
schaktades och stenbröts och denna brörande syssla
utfördes av Sven Lysen och hans syster Lena, under
många år. Det dessa sysslan utförde ett storslaget
arbete i dessa trakter närmast vilade många
stengärdsgårdarna, som ligga uppradade här och
där.
Ett annat sätt som också tillämpades var att
efter rågsädden, så igen svedjelandet, och här till
användes då höagrar, uppsopade från höämnat.
Efter ett par höstärder, om väderleken var gynnsam
hade man nu på svedjelandet ett utmärkt
får bete.

Om man utgick från den förhållande metoden, med skaktning och stenröjning, sattes alltid potatis första året. Därefter togs ett par havre-skördar och i vissa fall även korn. Detta sädeslag odlades endast på de större gårdarna (om det kun odlas om sådana i denna bygd) och användes som råmaterial, till det dricka som alltid bryggdes i hemmen.

Efter ett par år skördar havre eller korn, var åkern så full av ogräs (krickrot), att det var tid att låta den vila och vara föremål för bearbetning under sommaren. Detta kallades träda.

Västa var sattes potatis på trädan och dessa skulle vara plockade i god tid, ty nu skulle åkern besås med råg. Detta var och är ännu mycket viktigt att det blir gjort under "Mikelsnässe näs" (så kallas tiden det första nedan efter Mikels dag, den 29 sept) ty man omenar sig sägenom.

få en mycket god skörd.

I våra dagar anses, att på detta sätt beredd åker
är mycket lämplig att så igen, med klöver och
limbeck, men då våra fäder inte hade möjlighet
till sådant ödelat utbete, fick åkern antingen växa
igen själv, eller också sköddes man ut högnar, som
förut nämnts.

Den här värföld var förhärskande i senare hälften av
1800-talet och i början av 1900-talet men i vissa fall
följes den ännu. Skillnaden är blott den, att man nu
har tillgång till bättre redskap, gödning o.s.v.

Genom viskelse på andra orter mest Skåne och Halland,
lärde man sig också efter hand att odla rotfrukter.

Åren 1905-1910 slog rotfruktsodlingen igenom
i dessa trakter. Man började med rovor- och fodermorötter,
som längre fram ersattes med barris eller foderbetor.

Man hade vid denna tid fått upp ögonen för värdet
av massodling och det var här dessa rotfrukter.

nästom vidan undantag odlades. Efter en potatis-
skörd anses jorden vara mycket lämplig att besä
med rotfruktsfrön. Eftersom rotfruktsodling är ett
krävande arbete, har man under tiderna näst sig med
skott som areal och sällan upptogs de ett helt skifte.
Det var så lämpligt att odla korre på den ena
ändan av tegen och rotfrukter på den andra.
Tidigare blev ju ett i de flesta fall var rotfruktsförråd
slut förrän på vintern. Helst sam det påstås att djuren
skall fodras kraftigast på höstsidan.
I skott sett följer man den gamla ordningen i frågan
om växtfölj i dessa trakter. "Men tiderna ändras och
vi med dem", denna regel kan ju icke frångås.
Det är så lätt att taga intryck från andra håll
och trakter och man lär sig snart andra och nyare
metoder, även då det gäller växtföljden.